

Asbesthoudend afval

Gezondheid ^[1]

Beschrijving van het risico

Asbest is een verzamelnaam voor een aantal in de natuur voorkomende mineralen die zijn opgebouwd uit fijne, microscopisch kleine vezels. Asbestvezels zijn met het blote oog niet zichtbaar. Er zijn een aantal verschillende asbestmineralen waarvan de vezels onder te verdelen zijn in twee verschillende hoofdgroepen:

- de spiraalvormige ofwel serpentijnachtige, te weten chrysotiel (wit asbest);
- de rechte ofwel amfibolen, waaronder crocidoliet (blauw asbest), amosiet (bruin asbest), en af en toe anthofylliet, tremoliet en actinoliet.

Asbest is in het verleden veel gebruikt voor zeer uiteenlopende toepassingen, bijvoorbeeld in gebouwen en woningen, vanwege de goede eigenschappen. Het is sterk, slijtvast en isolerend en bovendien goedkoop. Asbest is bestand tegen logen, zuren en hoge temperaturen.

Gezondheidsaspecten

Asbestvezels kunnen bij inademing diep in de longen doordringen en daar asbestziekten veroorzaken, namelijk asbestose (stoflongen), asbestpleuritis, longkanker, mesothelioom (zowel aan longvlies, buikvlies als hartzakje) en pleura verdikking. Asbestziekten kunnen zich pas tientallen jaren nadat de blootstelling aan asbestvezels heeft plaatsgevonden, openbaren en zijn niet of nauwelijks te genezen. In Nederland sterven jaarlijks naar schatting meer dan 700 mensen aan de asbestziekten veroorzaakt door blootstelling van tientallen jaren eerder, in elk geval langer dan 10 jaar geleden.

Asbest gelijkend materiaal is asbest

Asbest is er in veel verschillende verschijningsvormen, zelfs asbestspecialisten hebben bevestiging met een analyse van een materiaalmonster door een erkend laboratorium nodig om volledig zeker te zijn of iets asbesthoudend is of niet. Daarom wordt in de afvalbranche gesteld:

Alles wat op asbest lijkt, is asbest en moet dus als asbest worden verpakt en behandeld!

Normale bedrijfsvoering

Er is nooit blootstelling aan asbestvezels zolang asbesthoudend materiaal correct verpakt is.

Correcte verpakking is luchtdicht en van voldoende dikte en sterkte dat de verpakking niet kan scheuren. De afvalbranche is er alert op dat het verpakte asbest bestand is tegen verladen, lossen en storten in de afvalketen tot aan asbestcel van de deponie. Het asbesthoudende materiaal is luchtdicht verpakt en de verpakking heeft de voorgeschreven sticker 'Asbesthoudend'. De verpakkingsvoorschriften zijn opgenomen in de certificatienorm die geldt voor de afvalverwijderingsbedrijven en is gebaseerd op het Asbestverwijderingsbesluit voor de verwijdering van objecten dan wel het Besluit bouwwerken leefomgeving voor de sloop van gebouwen.

Afvalinzamelbedrijven en afvalverwerkers mogen asbest alleen ontvangen, vervoeren en opslaan volgens de voorwaarden die in hun vergunning zijn opgenomen.

Asbestincidenten

Bij het inzamelen, inclusief de milieustraat, het verwerken en het storten van huishoudelijk- en bedrijfsafval bestaat de kans dat werknemers onverwacht in aanraking komen met asbesthoudend materiaal dat al dan niet onbedoeld in het huishoudelijk afval of bedrijfsafval terecht is gekomen. Medewerkers moeten weten hoe ze moeten omgaan met situaties waarin afval onverpakt wordt aangeleverd of waarin de verpakking kapot ^[2] is. In geval van een incident met onverpakt of niet-correct verpakt asbest moet een instructie hoe te handelen aanwezig zijn zoals deze procedure asbestincident veilig afhandelen ^[3].

De grote lijn is dat afvalbedrijven asbestincidenten die in risicoklasse 1 vallen, met eigen goed geïnstrueerde werknemers mag afhandelen, waarbij adequate voorzorgsmaatregelen worden getroffen, met name:

- het gebruiken van de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen: vezeldichte overall (type 5/6 uit CE-categorie III), adembescherming met minimaal P3 filter, veiligheidsschoeisel S5, werkhandschoenen
- het afzetten van het gebied met niet-correct verpakt asbest
- het bevochtigen van het te verpakken materiaal
- het correct verpakken en etiketteren van het materiaal

Storten asbesthoudende grond (bulk)

Er is een uitzondering op de regels voor het verpakken van asbesthoudende materialen: asbesthoudende grond mag los worden gestort. Vochtig houden om stofverspreiding te voorkomen geldt als maatregel voor grond die verontreinigd is met asbest; een percentage bodemvocht van 10% is voldoende om stofverspreiding tegen te gaan. Indien het droge stof gehalte meer dan 100 mg asbest per kilogram grond is, dan dient de maatregel Behandelen van asbesthoudende grond te worden gehanteerd.

Overige situaties

In overige situaties dient een gecertificeerde asbestinventariseerder (DIA) een asbestinventarisatierapport (bekend als SC-540 rapport) op te stellen. Op basis van de aanwijzingen in het asbestinventarisatierapport dient de opdrachtgever een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf (bekend als SC-530 bedrijf) de sanering te laten uitvoeren in geval er asbest in de risicoklasse 2/2A aanwezig is.

Wet en regelgeving

⊕ Arbowet, Arbobesluit en arboregelgeving

Arbeidsomstandighedenwet

- Artikel 3 Arbowet inzake Arbobeleid
- Artikel 5 Arbowet inzake Risico-inventarisatie en -evaluatie
- Artikel 8 Arbowet inzake Voorlichting en onderricht

Arbeidsomstandighedenbesluit

- Afdeling 1 van hoofdstuk 4 Arbobesluit inzake Gevaarlijke stoffen (art. 4.1 t/m 4.7 en 4.10a t/m 4.10d)
- Afdeling 2 van hoofdstuk 4 Arbobesluit inzake Aanvullende voorschriften kankerverwekkende of mutagene stoffen en kankerverwekkende processen (art. 4.11 t/m 4.23)
- Paragraaf 3 van afdeling 5 van hoofdstuk 4 Arbobesluit inzake Voorschriften voor het werken met asbest en asbesthoudende producten (art. 4.37 t/m 4.47c), te weten:
 - Artikel 4.44 inzake Risicoklasse 1
 - Artikel 4.45 inzake Preventieve maatregelen
 - Artikel 4.45a inzake Aanvullende voorlichting
 - Artikel 4.45b inzake Aanvullend onderricht
 - Artikel 4.46 inzake Grenswaarde asbest:
 - sinds 1 juli 2014 voor chrysotiel, ook bekend als serpentijnachtig asbest, en
 - sinds 1 januari 2017 voor amfibolen, de asbestsoorten actinoliet, amosiet, anthofylliet, tremoliet en crocidoliet
- wettelijke grenswaarde 2000 vezels/m³ (0,002 vezels/cm³) als TGG-8uur [TGG-8uur is een meting omgerekend naar een referentieperiode van 8 uur] geldig:
- het advies van Gezondheidsraad uit 2010 voor amfibolen is 420 vezels/m³
- Artikel 4.47a inzake Maatregelen bij overschrijding van een grenswaarde
- Artikel 4.47b inzake Visuele inspectie
- Artikel 4.47c inzake Melding
- Artikel 4.105 Arbobesluit inzake Arbeidsverboden voor gevaarlijke stoffen

Arbeidsomstandighedenregeling

- Paragraaf 4.5 van de Arboregeling inzake Meetmethodes asbest
- Paragraaf 4.6 van de Arboregeling inzake Certificatiebepalingen arbeid met asbest (art. 4.21 t/m 4.27 Arboregeling)

Overige relevante regelgeving

- Informatiepunt Leefomgeving: [Overzicht van asbestregelgeving](#) ^[4]
- Asbestverwijderingsbesluit 2005
- Bepaling uit Overheidsvoorschriften voor acceptatie van asbest:

B1. Onverhoopt aangetroffen asbest(houdend) afval moet onmiddellijk worden verpakt in dubbel afgesloten niet-luchtdoorlatend, van voldoende sterkte, kunststof verpakkingsmateriaal. Het verpakkingsmateriaal moet worden voorzien van het figuur (etiket) in overeenstemming met bijlage II Etikettering van het Productenbesluit asbest (gepubliceerd in Staatsblad 6 jaargang 2005)

- Productenbesluit asbest (Stb. 6, jrg. 2005)

Normen, richtlijnen en dergelijke

- Norm NEN4444:2010nl Overdrukfiltersystemen - Eisen voor ontwerp, leveringsvoorwaarden, installatie en gebruik
- Arbo informatieblad nr. 3, 5e herziene druk: Asbest, Sdu uitgevers
- Indien > 100 mg/kg ds grond: Paragrafen Asbest uit CROW-publicatie nr. 400 Werken in of met verontreinigde bodem
- Verpakking en vervoer van bepaalde bulkmaterialen, verontreinigd met asbesthoudende materialen

[5]

Meer informatie

- Overgangsperiode tot uiterlijk 21 december 2025: Implementatie EU-richtlijn 2023/2668 [6], zoals gepubliceerd op 30 november 2023
- Integrale tekst Richtlijn (EU) 2023/2668 [7]
- De belangrijkste uitgangspunten bij afvalinzameling zijn hier beschreven: Wat moet en wat mag bij asbest? [8]
- Inzichten voor proportioneel asbestbeleid [9] 2019
- Dossier asbest van het Arbokennisnet [10]
- Inspectieprogramma asbest 2012-2015 [11] van Inspectie SZW
- Asbest op stortplaatsen, rapport Arbeidsinspectie, 2007 [12]
- Databank van SER commissie met grenswaarden voor asbest [13]
- Gezondheidsraad: Asbest: Risico's van milieu- en beroepsmatige blootstelling [14] publicatienr. 2010/10 ISBN 978-90-5549-800-0

Selecteer in de tabel een maatregel om te bekijken, of maak een selectie voor een printervriendelijke versie of om als PDF op te slaan.

Risico	✔ Maatregelen	Arbeidshygiënische Strategie
Asbesthoudend afval	☐ <u>Bieden adequate sanitaire voorzieningen</u> [15]	Wettelijke verplichting
	☐ <u>Verbieden roken, drinken en eten tijdens werk</u> [16]	Wettelijke verplichting
	☐ <u>Voorlichten over asbest</u> [17]	Wettelijke verplichting
	☐ <u>Gebruiken overdrukcabine op mobiele arbeidsmiddelen</u> [18]	Technische maatregelen
	☐ <u>Bevochtigen asbesthoudend materiaal</u> [19]	Organisatorische maatregelen
	☐ <u>Toepassen procedure asbestincident veilig afhandelen</u> [3]	Organisatorische maatregelen
	☐ <u>Toepassen procedures veilig omgaan met asbest</u> [20]	Organisatorische maatregelen
	☐ <u>Verpakken van asbesthoudend afval</u> [21]	Organisatorische maatregelen
	☐ <u>Verwerken van asbesthoudende grond</u> [22]	Organisatorische maatregelen
	☐ <u>Gebruiken persoonlijke bescherming asbestblootstelling</u> [23]	Persoonlijke beschermingsmiddelen

Source URL: <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/risico/asbesthoudend-afval>

Links

- [1] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/tags/gezondheid>
- [2] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/verpakken-van-gevaarlijk-afval>
- [3] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/toepassen-procedure-asbestincident-veilig-afhandelen>
- [4] <https://iplo.nl/thema/asbest/asbestregelgeving/overzicht-asbestregelgeving/>
- [5] https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/sites/default/files/afvalbedrijven/u24/_verontreinigd_met_asbesthoudende_materialen.doc
- [6] <https://www.arboportaal.nl/actueel/nieuws/2023/12/21/ingangsdatum-nieuwe-asbestregels-nog-onzeker>
- [7] <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/2668/oj>
- [8] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/inzamelen-wat-moet-en-wat-mag-bij-asbest>
- [9] <https://dkvvg750av2j6.cloudfront.net/m/465294511a83e5ed/original/Onderzoeksrapport-Inzichten-voor-proportioneel-asbestbeleid-TNO-e-a-februari-2019.pdf>

- [10] http://www.arbokennisnet.nl/kennisdossier_gevaarlijke_stoffen.html
- [11] https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/sites/default/files/afvalbedrijven/u24/Asbest_Verkorte_sectoraanpak_2012-2015_tcm335-329253.pdf
- [12] https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/sites/default/files/afvalbedrijven/u24/t_AI_Asbest_op_stortplaatsen_38_2007_6_17260.pdf
- [13] <http://www.ser.nl/nl/grenswaarden/asbest.aspx>
- [14] <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2010/06/03/asbest-risicos-van-milieu-en-beroepsmatige-blootstelling>
- [15] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/bieden-adequate-sanitaire-voorzieningen>
- [16] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/verbieden-roken-drinken-en-eten-tijdens-werk>
- [17] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/voorlichten-over-asbest>
- [18] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/gebruiken-overdrukcabine-op-mobiele-arbeidsmiddelen>
- [19] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/bevochtigen-asbesthoudend-materiaal>
- [20] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/toepassen-procedures-veilig-omgaan-met-asbest>
- [21] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/verpakken-van-asbesthoudend-afval>
- [22] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/verwerken-van-asbesthoudende-grond>
- [23] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/gebruiken-persoonlijke-bescherming-asbestblootstelling>